

Woest, warrig en waardeloos

Als het *Algemeen Dagblad* niet op 1 september 2005 was gefuseerd met zeven regionale kranten, zou het een jaar later zestig jaar lang bestaan hebben. Het AD is ooit de op een na grootste krant van Nederland geweest. Het vreemde is dat er nooit een geschiedenis van deze roemrijke krant is geschreven en dat is des te vreemder als je bedenkt dat de oprichter van het AD nog steeds *alive and kicking* is. We hebben het over de nu 92-jarige *Willem Pluygers*, bijgenaamd *Woeste Willem*.

Oud AD-journalist *Piet Bouwmeester* had het op zichzelflumineuze idee om de geschiedenis van zijn krant te schrijven aan de hand van interviews met *Pluygers*. Dat had een wat men noemt 'journalistiek' boek kunnen opleveren. Maar *Bouwmeester* blijkt bijzondere opvattingen te hebben over wat 'een geschiedenis' van het AD moet zijn. 'Voordat de courancier het kraambed aanroerde, gaf hij de bezoeker een kijkje in zijn leven.' Met de courancier wordt *Pluygers* bedoeld, met het kraambed de oprichting van het AD en de bezoeker is *Bouwmeester*.

Het is deze kinderachtige manier van schrijven die verbaast aan dit boek. *Pluygers* is een boeiende man die al voor de oorlog via de redactie van de *Wereldkroniek* op de fotoredactie van de *NRC* kwam te werken. Daar raakte hij in aanraking met *Johan Huijts*, die midden in de bezetting hoofdredacteur werd. Nu zijn er over *Huijts* na de oorlog veel vragen gesteld (zelfs is door het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie een onderzoek naar hem ingesteld) over zijn mogelijke collaboratie. *Bouwmeester* weet niets anders te melden dan dat *Pluygers* is ondergedoken omdat *Huijts* hem waarschuwde voor het gevaar dat hij liep. Hoe wist *Huijts* dat? Als *Pluygers* na de bevrijding weer in Rotterdam komt, loopt hij 'ene Van de Pol' tegen het lijf. *Bouwmeester* heeft nergens kunnen vinden dat *H.H.J. van de Pol* al een roemruchte loopbaan achter de rug had toen hij in 1934 betrokken was bij de oprichting van het ANP en na de oorlog door het Militair Gezag benoemd werd tot bewindvoerder van dat ANP. Maar nog vreemder is dat *Bouwmeester* zo warrig schrijft, dat absoluut niet duidelijk is waarom Van de Pol zo belangrijk voor *Woeste Willem* is geweest.

Bouwmeester schrijft een paar honderd pagina's vol over het AD, grotendeels zonder bron-

vermelding. Hier en daar wordt de suggestie gewekt dat *Woeste Willem* aan het woord is, maar zeker is dat allerminst. Als er dan toch naar een andere bron verwezen wordt, gebeurt dat zo: 'zo blijkt uit een studie van drie studenten van de Universiteit van Amsterdam'. In die naoorlogse jaren werd er vaak zonder scrupules kopij gejat uit de *NRC* en *Bouwmeester* laat *Willem* ook vertellen dat hij een feuilleton, geheel naar de mode van die tijd, van eigen hand in het AD heeft gepubliceerd. Het zijn mededelingen die zonder enige toelichting of toetsing voorbijkomen. Ook de toch curieuze omstandigheid dat de eerste hoofdredacteur van het AD, *Jan Schraaver*, zijn tijd vooral gebruikte als buitenlandredacteur van de *NRC*, vindt *Bouwmeester* niet interessant genoeg om woorden aan vuil te maken.

Het AD werd dus in 1946 opgericht, kwam pas 15 jaar later uit de rode cijfers en bereikte in 1987, onder hoofdredactie van *Ron Abraham*, het abonnementsaantal van 417.000. *Bouwmeester* rijgt geschiedenis, herinneringen en interviews met *Woeste Willem* aan elkaar. Het huwelijk van *Beatrix* en *Claus* (in 1966) is een zwarte bladzijde in het bestaan van de Rotterdamse krant. Acht verslaggevers, waaronder *Bouwmeester*, versloegen deze bijzondere dag naar goed journalistiek geweten, dus met vermelding van de rookbommen en de reilen. De hoofdredactie was daar niet van gediend en herschreef de kopij tot brave reportages over een sprookjeshuwelijk.

Je kunt je afvragen waarom *Bouwmeester* de beschrijving van zestig jaar kunstredactie afdoet aan de hand van twee recensies. En waarom zou hij een column van *Theo van Gogh*, overgenomen uit *De Journalist*, die het AD niet durfde af te drukken een 'facsimile' noemen? Ik heb zelden zo'n warrig en oubollig boek gelezen. Jammer. *Woeste Willem* en het *Algemeen Dagblad* verdienen beter.

Hans Renders

Piet Bouwmeester. *De gouden greep van 'Woeste Willem. De roerige geschiedenis van het zelfstandige Algemeen Dagblad.* ADR. Heinen, 240 blz., isbn 9086800297. € 16,95.